

Izhaja vsak dan

tudi ob nedeljah in praznikih) ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.

Posamezne številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemestu itd.

Oglase in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Molin piccolo št. 7. — Uradne ure od 2 pop. do 3 zvečer. Cene oglaševanja 16 stotink na vrsto petit; poslanice, osmrtnice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vse leto 24 kron, pol leta 12 kron, 3 mesece 6 kron. Na naročbe brez doposlane naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nafrankovane pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.

Naročnino, oglaševanje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: Ulica Torre bianca št. 12.

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK. — Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Torre bianca št. 12.

Iz ogrske zbornice.

(Brzjavno poročilo.)

BUDIMPEŠTA 14. (Zbornica poslanecv). Predsednik Perczel je otvoril ob 10. uri in pol predpoludne sejo. Predložil se dopis ministerskega predsednika o imenovanju Ervina barona Rosnerja reškim guvernerjem. Poslanec Hodossy govoril je o interpelaciji v avstrijski gosposki zbornici in je izjavil nasproti trditvi, izrečeni v gosposki zbornici, da ima pogodbeni zakon namen vzdrževati skupnost monarhije in da je pogodba iz leta 1867. zrušila sistem, ki je bil poklican, vzdržati skupnost avstrijske države in je namesto državne skupnosti vstvaril duvalizem dveh samostalnih držav. Ravnotako da je pogrešena trditev gosposke zbornice, da so obljubljene reforme na polju vojske na Ogrskem, protivne pogodbenim zakonom. Ko je postavil Deak temelj moderni Ogrski, je storil to v zaupanju, da se bodo mogli Ogrci na tem temelju najsigurnejše razvijati. Ko bi se mi prepričali, da je pogodbeni zakon iz l. 1867. zapreka za naš razvoj, zapustili bi ta temelj. Govornik je priznaval, da se more pogodbeni zakon spremeniti samo v sporazumu z Avstrijo, ali Ogrska ima pravico, vsiljevati zakone se svojim kraljem nezavisno od Avstrije. (Odobranje.)

Govornik se pri tem sklicuje na mnenje glasovitih avstrijskih strokovnjakov v tolmačenju državnega prava. Govornik je končal: Ako bosti napadeni naše državne samostalnosti in suverenitete, bodo se borile vse ogrske politične stranke skupno proti tujinskemu napadu. (Živahno odobravanje v celem zbornici.)

Ministerski predsednik grof Tisza je v odgovoru na govor posl. Hodossyja, pri debati v gosposki zbornici nastopivši prikazen označil kakor žalostno in skrbno vzbujajočo, ker da se na vsakem koraku srečujejo živeče reminiscence, ki se nanašajo na sile, katere težijo za centralizacijo skupne monarhije.

Iste sile da so povzročile že mnoge nevarnosti in da bi njih napredovanje zopet pomenilo nevarnost za prestol in narod. (Živahna pohvala in »Živio!« klici.) To da se je zgodilo v kratkem času že dvakrat; oba krat pa je madjarski narod otvoril rešilno pot. O drugej priliki so ogrski kralj in veliki madjarski državniki postavili temelj bodočej politiki monarhije, ter so ustvarili madjarskemu narodu predpogoje za narodni razvoj, v Avstriji pa za konsolidirano državno življenje. — Žalibog pa se one sile, ki bi morale vladati vso monarhijo, niso izkazale dovolj močne, da bi obdržale oblast v krepkej roki. Mi gledamo danes z bojaznijo na rahljajočo se državno-pravno skupnost v Avstriji.

O takih razmerah je usodepolna potratnost, da oni resni faktorji v Avstriji porablajo svoje moči v to, da bi zopet uveljavili

svoj upljiv v Ogrski ter da tolmačijo ogrsko državno pravo na način, katerega je nasproten ves madjarski narod. (Pritrjevanje v vsej zbornici.) Od kralja dovoljene reforme niso sicer še uveljavljene; vendar bi se kršilo kroni dolžno spoštovanje, ako bi se dvomilo na tem, da se izjave, podane v imenu krone, ne izpolnijo s polno zvestobo. Tisza želi sam, da dr. Koerber izve o vseh namerovanih odredbah; ker on hoče vedno popolnoma lojalno postopati. Radi tega mora biti dr. Koerber poučen o vseh reformah, ne radi tega, da bi se umeševal v podrobnosti, marveč le zato, da zadobi pomirjenje, da namerovane reforme ne nasprotujejo duhu zakona. Vse namerovane reforme so naravne posledice nagodbe iz l. 1867. Ministerski predsednik je izrekel nado, da se, kakor do sedaj, tudi v bodoče vedno najde vlada in večina, ki bo branila nagodbo iz l. 1869., le da se v nagodbo ne uvedejo kriva tolmačenja, ki bi delovala v prid neodvisnosti. Tolmačenje nagodbe v centralističnem smislu je najboljša zjedinjena neodvisnostna stranka. (Živahna pobvala in »Eljen!« klici.)

Posl. Košut smatra nepojmljivim, da napadja Koerber tako rad svoje napade na ogrsko državno pravo. Istotako mu je nepojmljivo, kako da vladar dovoljuje, da avstrijski ministerski predsednik osmešuje avstrijsko državo s tem, da sili svojega ogrskega kolega v to, da mora odklanjati njegove napade. Zadnji napad gosposke zbornice izvira krogom, v katerem pripadajo vodilne vloge možem, čijih imena izvabljajo na Ogrskem samo žalostne spomine. Karakteristično je, da vzbujajo probujanje narodnega duha na Ogrskem takoj v Avstriji odpor temne kamarile. Govornik se sicer noče spuščati v državno-pravno razpravljanje; pozivlja se samo na to, da so bile izjave dra. Koerberja o izključni oblasti monarha v vprašanih armade zavržene po deklaracijah v ogrski zbornici. Govornik protestuje odločno proti temu, da pokazuje dr. Koerber državni razvitek Ogrske kakor zločin proti celotni državi. Z izjavo o stališču delegacije je dr. Koerber napravil neodvisnostni stranki veliko uslugo, kajti s tem je dokazano, da ne more Ogrska več obdržati nagodbene zakone iz leta 1867.

Slednji ščuva narodnosti, ki so bile prej v simpatičnem razmerju mej seboj, jedno proti drugi, slišača opuščenje starih pravic se strani Ogrske ter tlači v Avstriji narode, ki imajo samostojno zgodovinsko prošlost, v eno in isto vrečo. (Gibanje na levi.) Govornik izjavlja to samo v svojem imenu. Vedni napadi proti ogrskemu državnemu pravu dokazujejo nevdržljivost nagodbe ter potrebo, da se isto premeni. Ti napadi ojačujejo njegovo stranko v sklepu, da se bo za bodočnost bojevala z najmočnejšimi silami za neodvisnost Ogrske. (Veselost v ljudski stranki in mejklici.) Obstrukcija ni jedino

orožje neodvisnostne stranke. (Odobranje pri Košutovcih.)

Posl. Bartha je polemizoval posebno proti izvajanjam dr. Koerberja glede delegacij ter je vsprejel z radostjo na znanje današnje Tiszove izjave. Posl. baron Kaas (ljudeška stranka) je izjavil, da njegova stranka ni zadovoljna s Tiszovimi izjavami. — Posl. Geza Polonyi je govoril proti nagodbi ter izjavil, da niso delegacije kompetentne za razpravljanje in odločevanje o cesarjevih majestatnih pravicah. Govornik nima nikakega interesa ne na centralistični ne na federalistični sestavi Avstrije in je zastopal zvezo s Čehi.

Posl. Lovaszy (Szederkenyijeva skupina) je izjavil, najvažnejše vprašanje da je priključiti se-li vladar stališču Koerberjevemu ali Tiszovemu.

Posl. grof Apponyi je menil, da se identifikuje z izjavami Tisze. Govornik ni navzel nikake animoznosti proti Koerberju, isti zastopa le politično-zgodovinsko stremljenje, ki je že mnogo vekov staro, s katerim pa ni Ogrska do sedaj še nikoli temeljito obračunala. Nagodba ni na Ogrskem nikoli brez dvomnostij, ki postanejo pozneje osodepolne. Zmaga stališč obojih ministerskih predsednikov je odvisna od tega, kateremu se posreči pripraviti svoje teoretično prepričanje v dejanjih do veljave. Govornik je obžaloval, da obvelja v praksi vendar-le mnenje avstrijskega ministerskega predsednika. Koncem svojega govora je polemizoval govornik proti izvajanjam Polonyijevim glede politike, katero zasleduje posl. Apponyi.

Posl. Ugron je izjavil, da ne more gledati mirno, kako mobilizuje Koerber gosposko zbornico proti Ogrski. Po govoru posl. Visontaya je predsednik prekinil debato. — Slednjič je zbornica po obsežni razpravi o poslovnem redu sklenila, da se snide zopet v petek.

Seja je zvršila ob 3¼ uri pop.

Predsedništvo ogrske delegacije.

BUDIMPEŠTA 14. Člani ogrske delegacije izvolili so predsednikom grofa Julija Szaparyja in podpredsednikom Kolomana pl. Szella.

Vojni proračun.

DUNAJ 14. Glasom »Fremdenblatta« bo vojni proračun, ki se predloži delegacijam le za 100.000 kron višji od lanskega vojnega proračuna in bo zahteval 15 milijonov kron za nabavo novih topov. Vsi načrti tihoči se novega vojaškega zakona, katerega se je hotelo postaviti na temelj dveletne vojaške službe, morali so se opustiti, ker vojna uprava v ogrskem delu čet niti ni še asentirala no vincev za l. 1903. in ne smatra oportunnim zahtevati za l. 1904 več nego normalni kontingent novincev.

Jubilej nadvojvode Rajnerja.

DUNAJ 14. Cesar je danes predpoludne

vsprejel v avdijenci nadvojvodo Rajnerja, kateri je o tej priliki izrekel vladarju svojo zahvalo.

Že včeraj popoldne je več členov cesarske rodbine nadvojvodi častitalo. Danes zjutraj je prišel v Rajnerjevo palačo čestitat nadvojvoda Friderik, a nadvojvoda Rajner je bil odsoten.

Po povratku od avdijence, vsprejel je nadvojvoda deputacijo vseh domobranskih divizij, stoječih pod njegovim nadpoveljstvom.

Deputacijo je vodil domobranski minister grof Welsersheimb, kateremu se je pridružil korni poveljnik grof Uexküll. Čestitkam grofa Welsersheimba je nadvojvoda odgovoril v toplih besedah. Na to je nadvojvoda vsprejel deputacijo ogrskega honveda, katero je vodil honvedski minister Nirvi.

Nadpoveljnik ogrskega honveda, nadvojvoda Josip je jubilarju čestital brzjavnim potom. Slednjič je nadvojvoda Rajner vsprejel deputacijo 59. pešpolka, katera nosi njegovo ime.

Najvišje ročno pismo na nadvojvodo Rajnerja.

DUNAJ 14. Dragi gospod bratranec FZM. nadvojvoda Rajner! Zadoščenjem in ponosom lahko slavite jubilej Vašega šestdesetletnega službovanja ter sprejmete v zavesti požrtvovalnega neumornega dela, ki je imelo najlepše rezultate, presrečne čestitke vseh onih, ki Vam radostno doprinašajo vso srca k temu slavlju. Meni ste bil vedno zvesto udan svetovalec, mojega domobranstva nadpoveljnik, ki je deloval jasno predčrtanim ciljem ter vzvišen princ moje rodbine, ki je bil vedno prešinjen po čistemu čutu svojih dolžnosti. Vaše požrtvovalno in nesebično delovanje zagotovilo je Vam vedno jako podporo vseh, ki so bili Vam podrejeni, tako, da ste se lahko ponašali vedno s polnim vspehom. A tudi preko tega je bila in ostane Vam zagotovljena trajno hvaležna ljubezen in udanost, ki je Vam bila že večkrat spontanno izkazana in s katero sem jaz vedno toplo sočustvoval. Ko Vam presrečno čestitam ter se hvaležno spominjam Vaših mnogostranskih zaslug, ponavljam tudi danes željo, ki sem jo izrekel prigodom 50-letnega službovnega jubileja, da bi deloval še mnogo let z nezlomljivo silo ter našel v sadu Vašega delovanja najlepše plačilo za Vašo požrtvovalnost.

Na Dunaju, 12. dec. 1903.

F. J., l. r.

Nemški državni zbor.

(Brzjavno poročilo.)

BEROLIN 14. Predsednik je ob živahnem odobravanju poročal o vsprejemu zborničnega predsedništva od strani cesarja. Cesar da je zopet pridobil staro svežost in je njegov glas čist in poln. V nadaljevanju proračunske razprave polemiziral je posl. Bebel

nom, ali temni obraz Filipa II., kateremu je Velasquez za vedno očrtal veličastno grozo, ki jo mora vdihniti kraljevanje. Gotovi človeški obrazi so očarajoče podobe, ki nam govorijo, nas povprašujejo, nam odgovarjajo na naše tajne misli in tvarjajo cele pesni. Ledeni obraz gospe d' Aiglemont je bil jedna onih strašnih pesni, jeden onih obrazov, ki jih nahajamo nešteto krat v Dante Alighierijevi božanski komediji.

V teku begočega časa, ko ostaja ženska v cvetu, služijo značajni njene lepote čudovito dobro v hlimbo, v katero jo obsojajo naravne slabosti in naši socialni zakoni. Pod bogatim koloritom njenega svežega obraza, pod ognjem njenih oči, pod divno tanjšico njenih potez, toliko raznovrstnih krivih ali ravnih, toda čistih in dovršenih črt, ostajajo lahko tajni vsi srčni gibljaji; rdečica ne izraza takrat ničesar ter samo povzbuje barvo, živo že samo ob sebi; vsi notranji ognjeniki se tako dobro vmešavajo v svet oči, iz katerih žari življenje, da je mimoidoči plamen trpljenja podoben le novi dražestnosti.

(Pride še.)

PODLISTEK.

Ženska tridesetih let.

Francoski spisal: Honoré de Balzac. Poslovenil K. Z.

VI.

(72)

Starost kaznjive matere.

»Zjutraj, je odgovoril stari opazovalec šepetaje, »zjutraj ljuba Milica spava. Ob štirih je ljuba Milica v gozdu. Zvečer zahaja ljuba Milica na veselice ali pa v opero. Res je, da gospa d' Aiglemont lahko vidi svojo ljubo hčerko, kadar se napravlja ali pa na kosilu, če ljuba Milica slušajno z materjo obeduje. Ni še tega teden dni, gospod, je dejal lizun, prijemši za roko plašnega odgovajtelja, ki je bil še novinec v hiši, »kar sem videl to ubogo mater žalostno in samo v zatiski pri svojem ognju. »Kaj Vam je, sem jo vprašal. Markiza me je pogledala smehljaje, a gotovo je bila plakala. »Misliha sem, je dejala, »da je prav čudno, da me vidite

samo, ko sem imela petero otrok; a to je naša usoda! In potem, srečna sem, če vem, da se Milica zabava!« Meni, ki sem nekoč poznal njenega moža, se je lahko zaupala. Bil je ubog mož in velika sreča je bila zanj, da jo je imel za ženo; brez dvoma je njej dolgoval starejšinstvo in službo na dvoru Karola X.

Toda v svetue zabave se utihotaplja toliko zmot, zlahka se delajo veliki pogrški. Slednjič se ne sme morda nikoli izraziti, kdo ima, ali kdo nima prav: otrok ali mati. Mej tema srcema je možen en sam sodnik. Ta sodnik je Bog. Bog, ki polaga svojo kazen večkrat v naročje rodbine, poslužuje se vedno otrok zoper matere, očetov zoper sinove, narodov zoper kralje, knezov zoper narode, vsega zoper vse; v moralnem svetu nado-mešča čustva s čustvom, kakor izpodriva pomladi mlado listje staro; on ravna po neizpremenljivem redu in vodi do smotra znanega samo sebi. Nedvomno gre vsaka stvar nazaj va-se, ali bolje rečeno: se povrača v sebe.

Te verske, starčekovemu srcu tako na-

ravne misli so prešinjale dušo gospe d' Aiglemont; bile so jej napol jasne, zdaj potopljene, zdaj povsem odkrite, kakor evetlice, ki jih žene vihar semtertja po vodni gladini. Utrujena je bila sela, izmučena od dolzega razmišljanja, od jedne onih sanjarij, v katerih se razteza in razkriva vse življenje očem onih, ki slutijo smrt.

Ta prerane postarana žena bi bila zanimiva slika za pesnika, idočega mimo na sprehajališču. Vsakdo, ki bi jo videl sedečo v ozki robdini senci, bi bil lahko razbiral tudi v gorkih solčnih žarkih, tisočero rečij vertanij njenemu bledemu, upalemu obrazu. Njen izrazoviti obraz je izražal še nekaj reanejšega, nego pojemajoče življenje in nekaj globokkejšega, nego po skušnjah potrho dušo. Imela je značilen obraz, ki nas med tisočerimi obrazi, katere preziramo, ker so brez značaja, za hip ustavlja in nam daje pomisliti, kakor vpliva na nas mej tisočerimi slikami muzeja vzvišena glava, na kateri je naslikal Murillo materino bôl, ali obraz Beatrice Cenci, kateremu je vedel Guido vdahniti najjinljivjejo nedolžnost v nasprotju z najstrašnejšimi zloči-

proti govoru grofa Bülowa, od katerega da je pričakoval več smisla za socialno demokratično svetovno naziranje. (Hrup na levi in v centru). Drž. kancelar da ne vidi nikakih pomanjkljivosti in sedanjih državnih uredbi, ako se vzame iz nekatere pogreške kar se tiče lepote.

Kljub neoporečnemu napredku, da se je vendar nagomladila množica nedostatkosti za veliko maso prebivalstva. Kritike vojaških razmer da ni bil nikakor ovržen. Govornik bavi se je potem z vprašanji o vojski in je izjavil, da se je v govoru vojnega ministra pokazala neka potrlost. Z izjavo, da ni v vojski dobiti kakega drugega Forbacha, ima vojni minister prav: tako dolgo, dokler se ne pojavi drugi Bülow. Častniški zbor boleha na prenapetem ponosu in na obstoječih ovirah glede ženitev, ker mora gledati le na ženitve radi denarja.

Govornik je na to obojalo grdo ravnanje z vojski in izjavil, da bi socialna demokracija uvela drugačno vzgajanje mas. Z veseljem je govornik pozdravil izjavo vojnega ministra glede vprašanja o topovih in puškah, iz česar sklepa, da se ni treba bati novih predlog nabave novih topov.

Brzobjavne vesti,
Otvoritev zasedanja avstrijske delegacije.
DUNAJ 14. Jutri, ob 11. uri zjutraj otvori se zasedanje avstrijske delegacije.

Nov tajni svetnik.
DUNAJ 14. Cesar je danes zaprisegel novega tajnega svetnika Gabriela pl. Daniela.

Dopolnilna državnozborna volitev na Češkem.

PLZENJ 14. Na dopolnilni državnozborni volitvi za mesto Plzenj bil je: namesto dosedanjega poslanca Schwarz, kateri je položil svoj mandat, izvoljen oficijelni mladočeški kandidat direktor realne Tipera.

Novi guverner na Reki in spremembe na ogrskih velikih županijah.

BUDIMPEŠTA 14. Uradni list priobčuje imenovanje marmaroškega velikega župana, barona Ervina Rosnerja, guvernerjem Reke in ogrsko-hrvatskega primorja. Nadalje priobčuje omenjeni list imenovanje državnozbornega poslanca Aurela Bartala velikim županom požunskega komitata in kraljevskega svobodnega mesta Požuna; odstavljene velikega župana v kronsadskem komitatu, grofa Štefana Lazarja in imenovanje istega velikim županom komitata maros-tordaskega in kraljevskega svobodnega mesta Maros-Vasarahely; nadalje odstavljene velikega župana hajdanskega komitata, Julija Peckya in velikega župana szolnok-dobskaskega komitata Zoltana Decyja.

Smrt nadvojvodinje Klotilde Marije.

BUDIMPEŠTA 14. Danes je tukaj umrla najmlajša hči nadvojvode Josipa, nadvojvodinja Klotilda Marija in sicer na unetju pljuč.

BUDIMPEŠTA 14. Nadvojvoda Josip, ki se je s svojo rodbino nahajal na Reki, je bil obveščen o smrti nadvojvodinje Klotilde in je dospel danes predpoludne semkaj, na kar se je takoj podal v Alesuch. Truplo pokojne nadvojvodinje prepelje se posebnim vlakom v Budimpešto, kjer se izpostavi v cerkvi sv. Štefana. Pokoplje se v rodbinskih rakvi v Budi.

Kolera v Aziji.

CARIGRAD 14. V mestu Kerbela (Vilajet Mezopotamija), kamor hodijo Perzijci na božjo pot, je navstala kolera. Dne 11. t. m. je na tej bolezni 12 oseb obolelo, 10 njih pa umrlo. Odredilo se je potrebno, da se romarjem zabrani vstop v mesto.

Vsprejem predsedništva nemškega drž. zbora od strani cesarja.

BEROLIN 14. O vsprejemu zborničnega predsedništva povdarjal je cesar potrebo, da se Nemčija udeležuje na prekomorski politiki. Cesar je nadalje govoril o važnosti Kjaučjau, ter o pridelovanju bombaževine v nemških kolonijah. Cesar je nadalje povdarjal potrebo spopolnjevanja železniške mreže v nemških južno-afriških kolonijah in važnost spirita v industriji. Cesar je govoril z živahnostjo, da ni bilo spoznati nikake spremembe.

Rusija in Japonska.

LONDON 14. Japonski poslanik Hajaši sporočil je Reuterjevi pisarni, da ne more ničesar povedati o odgovoru ruske vlade na japonske predloge, ker tozadevna pogajanja še niso zaključena. Poslanik je dodal, da nima nikakega povoda meajati svoje prejšnje mae-

nje, da pride do mirne rešitve med Rusijo in Japonsko višjih vprašanj.

Iz Italijanske zbornice.

RIM 14. V odgovoru na neko interpelacijo posl. Gattorno glede postopanja oblasti, ki so zadnje dni preprečile demonstracije proti žaljenjem italijanske narodnosti, izjavil je podtajnik v ministerstvu za notranje stvari, di San Onofrio, da je vlada v zmislu zakona preprečila demonstracije po ulicah in na javnih mestih. To se je godilo radi tega, ker so demonstracije sovražne značaj proti prijateljski in zvezni državi. (Pohvala.)

Morganatična poroka v Italiji.

RIM 14. (Priv. por.) Ona gospa, o kateri trdijo italijanski listi, da se je morganatično poročila z nekim lepim 30-letnim inženjerjem, je — kraljica-vdova Margerita.

Požar na parniku.

VARDO 14. Na parniku »Orion« iz Bergena je popoldne, ko se je isti nahajal med Makurjem in Sylve-Fjordom, navstal silen požar, ki je parnik popolnoma uničil. Moživo in potniki so se rešili v 6 čolnih. Od rešenih dobile so tri osebe velike opekline.

Z občnega in javnega zbora političnega društva »Edinost« dne 8. decembra 1903 pri sv. Ivanu.
Vprašanje zblizanja med Slovani in Italijani.

Zborovalec dr. Tresić-Pavičić: Predgovornik dr. M. Pretner je gotovo hotel aludirati na-me, ko je govoril o pesnikih in fantastih. Ironizirati je hotel in omalovaževati. Ali jaz izjavljam svečano in z dobro vestjo, da nisem nikdar tigoval z nobeno narodnih svetinj. — Čist rodoluben motiv je bil, da sem zapričel akcijo za pomirjenje z italijanskim svetom, spoznanje namreč o velikinevarnosti, ki preti od germanstva nam in Italijanom. (Vsestransko pritrdjevanje.) Ali v ta namen sem stopil v dotiko z Italijani v kraljestvu! Z našimi domačimi primorskimi Italijani nisem govoril ni besede o tem in v ta namen. Jaz sem ponosen na to, da sem s svojim posredovanjem generala Garibaldi dovel do tega, da je v dopisovanju mi pismu javno ožigolasil italijansko camorro v naših pokrajinah, da je to laško gospodo naslikal kričečimi in resničnimi barvami in da jim je zaklical v obraz: Glejte, taka je vaša slika! (Frenetičen aplavz. Klici: Živel Garibaldi!) Tak vpeh, ki sem ga dosegel, uničuje vse prigovore proti moji akciji od strani gospoda dr. Pretnerja. Jaz izjavljam, da velik del takozvanih Italijanov v naših pokrajinah niti ne priznavam za Italijane, (Ploskanje.) Oni so marveč sluge Avstrije! (Buren aplavz.) To je dokazano. Tudi zadnje volitve v Trstu posebno naklonjenost in zaščita od strani avstrijskih vlad. (Vrišč.)

Med takozvani primorskimi Italijani imajo prvo besedo Čfuti, Židje. Ti pa le zlorablajo italijansko narodno idejo in jo izkoriščajo za svoje sebične namene. Pod krinko italijanizma izdajajo nasir Italijane. (Ploskanje in klici: Izvrtano! Tako je!) Pravi resnični Italijani nas ne bodo zatirali.

V dokaz temu navajam par stavkov iz pisma, ki sem je dobil od generala Garibaldi. Isti piše mej drugim:

Santo la responsabilità del nome che porto e intendo sempre fare il mio dovere verso l'umanità. Ai miei figli... ho inculcato nella mente e nel cuore che devono essere sempre valorosi, giusti e leali a qualunque costo.

Io sono l'ultimo dei luogotenenti di Garibaldi ancora in attività di servizio — e intendo, se la fortuna mi favorisce, che la nostra Camicia Rossa con me scriva forse l'ultima, ma certamente una delle più belle pagine della sua storia... senza danno o ingiustizia ad alcuno.

... Nessuno potrà mai dire che io abbia mai di proposito deviato di un solo millesimo da questo programma, ed è per questo che la mia parola è franca ed impavida, e perchè per l'ideale sono ferocemente aggressivo... e sarei felice, se nel giorno che anch'io andrò a raggiungere i miei compagni al di là delle porte fatali, vi fosse una parola benevola per noi uomini della Camicia Rossa, anche in Croazia...

Tu izjavlja torej Garibaldi, da se zaveda odgovornosti, naložene mu od imena, ki je nosi in da hoče vsikdar vršiti svojo dolžnost nasproti humaniteti. Svojim otrokom nalaga,

naj bodo vsikdar vredni in pravični nasproti vsakomur. Zadnji sem — pravi — potomec Garibaldijev v aktivni službi in hoče, da rudeča srajca napiše še — morda zadnje, ali gotovo eno najlepših strani svoje zgodovine... Nikoli se noče ni za las odmakniti od svojega programa in vsikdar hoče ostati odločno agresiven kadar pojde za njegov ideal. In če pojde kdaj na — Balkan, bil bi srečen, ako bi imeli tudi na Hrvatskem dobrohotno besedo zanj. (Ploskanje in ponovni klici: Živel Garibaldi!)

In Garibaldi ima to pravico, da more zahtevati od nas, da mu verujemo. Garibaldi ne laže. Med nami in Italijani ni moglo priti do sporazumljenja, ker smo vsi v svoji slepoti služili vladni. (Klici: Tako je!) Zato ravno sem jaz nasprotnik takozvanim primorskim Italijanom, ker služijo vladni in so slepi in ne vidijo, kako germanski valovi butajo ob našo zemljo. (Frenetično odobravanje.) Radi nevarnosti, ki nam preti od tega valovja, moramo mi postati modri in lokavi v svoji politiki! (Vsestransko pritrdjevanje.) Tudi jaz se izjavljam svečano proti temu, da bi mi kar popuščali pred Italijani. Ne, mi moramo zahtevati od njih, da pripoznajo vse naše pravo. Jaz sem za slogo na poštenu podlagi in s praviimi Italijani, nikdar pa ne z lopovi, ki se le imenujejo Italijane! (Viharno odobravanje.) Le po taki poti, ki so jo ubrali v Dalmaciji, more priti do praktičnega uspeha. Z velikodušnostjo pridemo prej do cilja, nego pa s slepo borbo brez konca in kraja, na kateri uživa le Avstrija!

Gospoda! Ozrimo se le nekoliko okolo sebe in takoj bomo videli, kako že vse pada v nemške roke. Tudi Italijani izgubljajo. Le tisto siromašno obično tržaško jim puščajo, da jih mamijo s tem. (Čujte! Čujte!) Dalmatinci so modro ukrenili, modro — tudi za nas. Njihov korak ni bil prenaplen nikakor in ni res, da bi bila njihova akcija prišla prerano. Ta akcija more postati za nas vseh rešilna. Rekel sem že, da se moramo mi okleniti modre politike, a modrost politike je ravno v tem, da si iščemo zaveznikov (Pritrdjevanje.) in da gledamo malo dalje v bodočnost. Jaz se čutim srečnega, da sem obrnil pozornost vnanjega sveta našim stvarjem. Mi moramo pozdravljati le z radostjo, ako se en Garibaldi izjavlja, da je pripravljen boriti se za svobodo Bolgarske in balkanskih narodov sploh. Tako sem — tako se radejam — ovrzel vse prigovore proti moji akciji, ali ne morem zaključiti, da ne bi se enkrat slovesno izjavil, da nisem nikdar mislil na kako izdajstvo niti na mrvi kake pravice bodi Hrvatov bodi Slovencev. — (Dolgo trajajoč aplavz.)

Zborovalec dr. Pretner izjavlja, da nikakor ni mislil napadati ali smešiti pesnikov, najmanj pa dr. Tresića, izjavlja pa tudi odkrito, da po njegovem mnenju ni smeti generala Garibaldija smatrati resnim. Vprašuje še enkrat: Zakaj pa se ne pokažejo Italijani v Benečiji pravične do Slovencev? (Pritrdjevanje od enega dela zborovalcev.) Tudi govornik je za modro politiko. Ne zdi se mu pa modro, ako se Garibaldi jeve besede smatra za evangelje!

(Pride še.)

Žalostne vesti iz dežele Kranjske.

Sobotna številka »Sloven. Naroda« je prinesla »izjavo«, podpisano od narodnoasprednih in — nemških poslancev v deželnem zboru kranjskem. Ta izjava pravi, da vlad obstrukcije ni mogla večina pskrbeti za redno gospodarstvo dežele, vlad česar bo ista trpela v gospodarskem in kulturnem razvoju. Deželni odbor, ki ima skrbeti za avtonomno pravo dežele, je v skrajno težavnem položaju. Zato izjavljajo na izjavi podpisani poslanci, da o primerni priliki prisodijo indenniteto za one naredbe in sklepe, jih je storil deželni odbor v tej dobi brez proračuna na korist rednega vzdrževanja dež. uprave. Kar pa se dostaje bodočih poslov do tedaj, ko bo mogel zopet deželni zbor vršiti svoje ustavne naloge, priporočajo podpisani poslanci deželnemu odboru, naj pred vsem zajamči pobiranje dež. doklad, naj zadošča svojim ustavnim in pogodbenim obvezam ter onim, ki so navstali iz ozira na neobhodno potrebo redne uprave, a to le v mejah normalnega pokritja potrebščin. Ta meja naj se prekorači le tedaj, kadar bodo zahtevale to izredne in povsem izjemne in odločljive okoliščine.

Tako »izjava« obeh strank, ki sestavljata večino deželnega zbora. Povedano je torej

suho in nago, da se bodo morale občine, korporacije in razne dobrodelne naprave opovedati za sedaj toli potrebni in željno pričakovani podpora. Ali vsled takega stanja stvari ne trpi le javna blaginja v deželi, ampak ves narod trpi veliko moralno škodo vsled dejstva, da se sam oboja v obnemeglosti edini deželni parlament, kjer imamo Slovenci moč in ki bi mogel tezo svoje moralne veljave metati na tehtnico onim odlomkom naroda v prilog, ki se morajo obupno boriti za svojo ekzistenco.

Socijalni demokratje za narodno avtonomijo.

Človek bi moral misliti na vse zadnje, da se vendar še gode čudeži na svetu. V dolgi politični debati, ki jo je absolviral naš državni zbor v ravnokar odloženem zasedanju, je posegel v imenu socijalnih demokratov tudi poslanec dr. Ellenbogen. In ta zastopnik je bil, ki nam je prinesel veliko presenečenje, da se nam je zdelo v prvi hip, ko smo dobili to sporočilo v roke, kakor da stojimo pred najnovejšim čudežem. Obrnivi se proti državnopravnim aspiracijam Čehov se je govornik izjavil za nacionalno avtonomijo, za pravo narodov do samodoločevanja v narodnem pogledu! — To in nič drugega zahtevamo tudi mi že leta in leta in z železno doslednostjo. Po takem imamo tudi »narodnjaki« kako dobro točko v svojem programu, tako dobro, da jej je celo zastopnik socijalne demokracije podelil svojo sankcijo v politični debati. Gospod dr. Ellenbogen se nam vidi skoro kakor imeniten — revizionist. Nam vsaj se zdi, da se razpenja precej velik prepad med načelnim obojanjem narodne ideje kakor namišljenega vira vsemu zlu in med izjavami poslanca dr. Ellenboga, kajti to, kar je ta poslanec označal kakor jedini izhod iz kaosa, ni nič drugega, nego posledica izvajanja — narodnega principa!! Ne povdarjamo tega zato, ker bi hoteli tudi danes rekrimirati na adresu socijalne demokracije, ampak namen je, da pokažemo na tem eksperimentu, kako zgrešeno je, ako se obojajo kar celi programi in pavšalno in torej tudi z vsem onim vred, kar je — dobrega v njih! Nasproti narodni ideji se je socijalna demokracija doslej sloni na zagrešala kakor država. Mi smo vedno šteli državi v greh, da hoče narodno idejo dušiti, mesto da bi jo modro pritegnila v svojo družbo. Mi bi želeli le, da govor dr. Ellenboga ni bil le enodnevna parada v veliki politični debati, ampak da je bil to znak, da hoče socijalna demokracija odnehati od trmastega zanikavanja principa, — tolike etične, vzgojevalne in vstvarjajoče sile, kakoršen je narodni princip. To veliko silo mu je pripoznal tudi dr. Ellenbogen, izreka, da rešitev iz krize, v kateri se stresa država, more donesti le izvedenje prava narodov do samodoločevanja v narodnem pogledu. Narodna ideja je prišla torej do časti in veljave na taki strani, kjer ne bi bili pričakovali tega.

Dogodki na Ogrskem.

Mej tem, ko se bojevitno krdelec iz Košutove stranke, podpirano po skupini Szederkenyi in ljudski stranki, nadalje upira z obstrukcijo, se trudi večina opozicija, da pred javnostjo opraviči svoj pakt z grofom Tiszo. Tako je nezavisna stranka v svoji seji od dne 12. t. m. odobrila načrt manifesta na narod, ki ga hoče izdati. V tem opisu se vali krivda na vladno stranko na tem, da narodna volja ni mogla priti do popolne veljave. S tem, da je omogočila vladarju, da je, oprt na voljo parlamenta, mogel odreči narodu pravico. Vred tega pa ni mogla opozicija upotrebljati izrednih sredstev, orožja obstrukcije. Podavši roko za sklep miru, je storila to v mirni zavesti, da je s svojim vedenjem oplodila narodni duh in uverjena, da se tojni zgodilo zastoj.

Dnevne novice.

»Novi list« na Reki. Jako spretno urejevani »Novi list« na Reki bo s početkom novega leta izhajal kakor naš list vsaki dan — torej tudi ob nedeljah in praznikih — ob 5. uri zjutraj. Le 5 do 6 krat na leto ne bo izhajal in to povodom velikih praznikov in pa delavskega praznika dne 1. maja. Posebno pazijo bo posvečali informativnemu delu lista, izlasti ekonomskemu. Bogateji bo na nočni, telefoničnih in brzobjavnih vesteh. Veselimo se na napredku našega sobojevnika kateri izvršuje na Reki glede Hrvat-

stva isto nalogo, kakor jo izvršuje naš list v Trstu gledé Slovenstva tako v političnem, kakor v narodno-gospodarskem pogledu. — Trst in Reka, to sta okna Slovencev in Hrvatov v svet in naloga našega lista in reškega »Novega lista« je in bodi podučevati in osvedočiti Slovence in Hrvate o politični in narodno gospodarski važnosti teh dveh mest za našo skupno bodočnost.

Slovenska zmaga na Koroškem. — »Slovenec« poroča, da so na volitvah v veliki občini Grebinj pri Velikoucu zmagali Slovenci in dobili tako občino v svoje roke.

Zasluzeno počestjenje. Pišejo nam: V minolem tednu (v ponedeljek predpoludne) se je bila poklonila sedanjemu školastiku stolne cerkve in dosedanjemu župniku priv. Antonu novem, veleč. g. Fabrisu, deputacija župljanov, da se poslovi od njega in mu izreče zahvalo na vsem, kar je blagi mož storil za župnijo in za veliko ljubezen, ki jo je kazal do župljanov. V znak zahvale mu je deputacija poklonila primeren dar. G. kanonik se je zahvalil vidno ganjen po tem dokazu ljubavi.

Pripomba uredništva. Izrazu spoštovanja in ljubezni do gospoda kanonika Fabrisa se pridružujemo tudi mi. Večkrat smo bili sicer siljeni govoriti besede graje radi dogodkov pri sv. Antonu novem. Ali naša beseda ni bila nikdar naperjena proti osebi veleč. gosp. Fabrisa. Kajti dobro vemo, da vsaka krivica Slovencev se je zgodila ne le proti njegovi volji, ampak vsikdar v njegovo nevoljo. Saj ne trkajo vzlasti naše dame nikdar zastoj na njegove vrata, kadar iščejo podpore za naše bodi dobrodelne, bodi kulturne potrebe.

Po nemški moraš povedati, ako hočeš, da te na slovenski zemlji razumejo! Uslužbenec namreč na državnih železnicah, torej na državni ustanovi. V »Gorici« čitamo namreč, kako je nekdo na postaji v Ajdovščini hotel oddati sodček, namenjen v Kranjsko goro na Gorenjskem, a so gosp. uslužbenec na tamošnji postaji zahtevali, naj jim po nemški pove, kakov kraj je: Kranjska gora? Ker pa dotični odposiljatelj sam ne zna nemški, je moral romati v Ajdovščino in po Ajdovščini, da je končno izvedel, da se Kranjska gora imenuje po nemški — Kronau.

Ta je goli fakt, pa je tako značilen za sopo, ki veje proti nam iz vladnih krogov celo po — železnicah, da ne treba pisati komentarja. Ako na postaji državne železnice, ki stoji na slovenskih tleh, ne moreš poslati ničesar na postajo, oddaljeno nekoliko kilometrov in stoječo tudi na slovenskih tleh, ako ne znaš nemški, ako se torej niti za najmanje potrebe ne moreš posluževati državnih komunikacijskih sredstev: potem ti govori vse to glasno in jasno, da te v tej državi bagatelizujejo, da te ne upoštevajo in cenijo, da si torej le — odpusti nam trdo besedo — osel, ki naj nosi breme!

Iz Cresa nam pišejo: Čitatelji se bodo morda še spominjali nesreče, ki se je bila dogodila tri meseca aprila t. l. Potopila se je bila mala ladija, v kateri je bilo 13 oseb, 7 se jih je rešilo a 6 utonilo. Trupla treh ponesrečencev so našli takoj, eio žensko truplo pa šez osem dnij v medolinskem zalivu pri Pulju. V noči med 12 in 13. t. m. — po osmih mesecih torej — pa so tukajšnji ribiči Šepić in tovariši na lovu s »kočo« zajeli truplo tedaj utopljenega Antona Muškartina. Truplo je bilo jako dobro ohranjeno, razun glave. Od te je bilo spoznati le še lobanjo. Čudno, da se je truplo tako časa ohranilo.

Shod pekarskih delavcev, ki se je vršil v nedeljo predpoludne v delavskem domu je po dolgi razpravi, v katero je poseglo več socialističkih voditeljev, je vspregel resolucijo, s katero z ogorčenjem protestira proti najnoveji namestništvni naredbi glede nedeljskega počitka. S to naredbo se namreč odpravlja od delavcev zahtevana in v mnogih pekarnah že uvedena uredba, da delavci neuhujejo delati ob 1. uri popoludni v soboto in imajo potem regularni počitek do 10. ure zvečer v nedeljo, a od te ure dalje še dopolnilen počitek do 10. ure predpoludne v ponedeljek. V tem času dopolnilnega počitka delajo mesto njih po turnusu delavci, ki so brez dela. Mesto te uredbe pa ureja namestništvna naredba le 21-uren nedeljski počitek za one delavce, ki so na delu. Potakem bi morali normalno mesto 6 dni delati 7 dni in vrhu tega še od sobote zvečer do ponedeljka predpoludne nepretrgano, a delavci,

ki so brez dela bi prišli ob oni zaslužek. Pekovski delavci pravijo v svoji resoluciji, da po novi namestništvni naredbi bi se njihove razmere še poslabšale. Zahtevajo torej, naj se ta naredba razveljavi čim prej. Resolucija se je odposlala tudi ministerstvu za trgovino.

Za Božičnico so nadalje darovali: g. Fran Kranjec župnik v Šmarjah 4 K, g. Ant. Notar ekspozit Plavje in gosp. Josip Omera župnik v Sežani po 3 K, g.č Mimi Muha v Lokvi, g. Mihovil Barbič kapelan v Brgudu, g. Ivan Ambroz c. k. m. kaplan Pulj, g. Dragotin Gobec pos. uradnik Podgrad, g. Rajko Logar eks. Pregarje, g. Ante Lokar c. k. notar v Kanalu, g. Miroslav Ples v Devinu, g. Jos. Velhartický župnik v Jelšanah, g. dr. Silvin Hraševac c. k. sod. pristav v Mariboru, g. a. Marija Komac, g. a. Mimi Bianzani in Janko Bianzani po 2 K. Gg. Šime Frulič Grdoselo, Kristan Viktor mor. kon. adj. v Pulju, Št. Ferluga z Opčin z geslom: Kdor to kar da — (ker več nima) — Iz sreča da — Zadosti da, — Verščaj po 1 K.; g.č Milka Godina, g. Ferdinand Delak in Petar Jeraj v Solkanu »z željo da vsak 1 krono položi domovini na altar« po 1 K. Bog živi vse darovalce in darovalke!

Maša Grom
blagaj. ul. Foscolo št. 4.

»Zveza Marijin dom« imela bo, kakor je bilo že objavljeno, izreden občni zbor v četrtek dne 17. t. m. ob 4. uri popoludne Via Stadion št. 19. Opozarja se še posebej, da bo na dnevnem redu samo prememba pravil. Vabljeni so vse udinje, da pridejo za gotovo.

Predstojništvo.

Na nedeljski predstavi »Marijan« v Barkovljah si je nekdo prisvojil tuj dežnik. Da ne bi imel stisnosti, naj ga blagovoli prineesti v naše uredništvo.

Javno nasilstvo. Sinoči okolu 8. ure sta dva nekoliko vinjena peka prepevala po ulici Boschetto. Redar Kreševič ju je parkrat opomnil, naj molčita. Ker je pa njegovo opominjevanje ostalo obakrat brezuspešno, ima je slednjič dejal, da ako ne bosta molčala, bo prisiljen ju aretirati. Na to mu je pa odgovoril starejši pevec: »Koliko jih je pa treba takih, kakoršen ste vi, da bi aretovali mene!« Redar ga je hotel na to prijeti, a sta ona dva prijela njega vsak za eno roko ter ga vrgla na tla. Kreševiču je pa na to priskočil na pomoč neki drugi redar in obema skupaj se je vendar posrečilo, da sta aretovala onega, ki je bil vprašal, koliko da je treba taceh, da bi aretovali njega.

Tako je slednjič vendar le zvedel, koliko jih je treba, da aretirajo njega. Tirala sta ga zatem pred policijskega uradnika g. Logarja v ulico Tigor. To je aretovani povedal, da je 30-letni pek Fran Šuligoj iz Podgore pri Gorici, stanujoči v ulici Boschetto št. 16. A g. Logar, je se svojo spretnostjo znal izvabiti iz njega tudi ime njegovega tovariša, ki je 19-letni pek Fran Antonič iz Opčin, stanujoči tudi ta v ulici Boschetto št. 16. Seveda je policijski uradnik takoj poslal po Antoniča ter obdržal potem oba peka pevca v zaporu.

Nagla smrt. Včeraj v jutro okolu 8. ure se je 52 letna Ana Škamperle od Sv. Ivana na senenem trgu zgrudila na tla. Milmoidči ljudje so jej priskočili na pomoč ter jo vzdignili od tal. Zatem je šel nekdo klicati zdravnika na zdravniško postajo. A ko je ta prišel na lice mesta, mu ni preostajalo drugega, nego konstatovati, da je žena umrla vled srčne kapi.

Bodite previdni z orožjem. Včeraj v jutro je 22-letni Fran Bolle, na svojem domu v Rojanu čistil puško, katera je pa bila nabasana. Po neprevidnosti je puško sprožil a kroglica mu je šla skuzi palec desne noge. Moral je iti v bolnišnico.

Ukradena harmonika. Angelj Lanza iz ulice Tigor št. 9. je prijavil včeraj predpoludne redarstveni oblasti, da mu je nepoznan tat iz njegovega stanovanja, mej njegovo odsotnostjo ukradel 80 kron vredno harmoniko.

V Opatiji je bilo od 1. septembra 1903. pa do vstetega dne 9. decembra 1903. 5487 oseb. Od 3. decembra pa do vstetega 9. decembra je prirastlo 126 oseb. — Dne 9. decembra 1903. je bilo navzočih 660 oseb.

Porotno sodišče.

Včeraj se je vršila kazenska razprava radi zločina tatvine proti 33 letnemu nakarju Karolu Carlini iz Virago v Tirolu.

Razpravi je predsedoval vitez Urbancich; votanta sta bila sod. svet. Cazzafura in Krammer; državno pravdnštvo je zastopal dr. Minio; branil je toženca odvetaik dr. Breitner.

Iz obtožnice posnemljemo, da je Carlini dne 29. oktobra t. l. v družbi z drugim tatom, ki ostal nepoznan, udril v stanovanje branjevke Elize Fabian v III. nadstropju hiše št. 1 v ulici sv. Frančiška. Ko sta ulomila v stanovanje sta isto okradla provzročivši preko 600 kron škoda. Po izvršeni tatvini sta hotela tatova mirno oditi. A to jima ni šlo po sreči, ker na stopnjicah sta ju videli Pavlina Bortoluzzi, stanujoča v isti hiši in vratarica Frančiška Gregorat. Tema dvema je prisotnost nepoznancev vzbudila sum. Stopili ste v stanovanje branjevke Fabian ter videči nered v istem stanovanju, ste začeli upiti za odhajajočima tatovima. Več oseb se je spustilo v tek za njima. Redarju Morteani se je posrečilo, da je Carlinija aretoval, dočim se je njegovemu pajdašu posrečilo, da je pobegnil.

Toženec Carlini je včeraj na zaslišanju priznal svojo krivdo. Izgovarjal se je le s tem, da ga je njegov pajdaš zapeljal do tega zločina. O svojem pajdašu socrivecu pravi, da ne ve kako mu je ime. Priznal je, da se je udeležil tatvine a on da je ukradel eno zlato brošo, dva prstana in malo svoto denarja. Drugo da je ukradel i njemu nepoznani socrivec.

Po njegovem zaslišanju ste bili prinešeni predsedniku dve pismi, eno naslovljeno na predsednika samega, a drugo na branitelja. Pismi ste bili oddani na pošto v Vidmu. V teh pismih — brez podpisa — zatrjuje pisec, da je on Carlinijev socrivec ter da je on odnesel več del ukradenih predmetov. Pisec priznava tudi, da je on Carlinija pregovoril, da mu je pomagal pri tatvini.

Zatem so bile zaslišane priče Eliza Fabian, katera je dejala, da trpi kakih 800 K škode ter da zahteva odškodnino; Pavla Bortoluzzi in Frančiška Gregorat, ki ste videle tatova priti iz okradenega stanovanja in redar Josip Morteani, kateri je aretoval Carlinija.

Na to so bile prečitane informacijske listine, a potem je sodni dvor stavil porotnikom eno samo vprašanje.

Za tem je govoril zastopnik državnega pravdnštva, kateremu je sledil branitelj.

Ker so porotniki potrdili z 8 glasovi proti 4 stavljeno jim vprašanje, je sodni dvor obsodil Carlinija na 6 let težke ječe, poostrene z jednim postom vsake 3 mesece. Carlini se je podvrgel razsodbi.

Sodišča.

Kazenska razprava proti funkcionarjem propale svetovavlaške posojilnice v Pragi. Celih 14 dnij je trajala ta senzacijonelna razprava, ki je ves čas vzbujala največe zanimanje javnosti, češke in drugih. V soboto so porotniki izrekli svoj pravorek. Dabodo imeli čitatelji nekoliko pojma o dimenzijah te kazenske afare, naj jim povemo, da je bilo porotnikom predloženih 68 vprašanj. Razsodba se je glasila: Vaelav Kohout in pater Ivan Drozd sta bila obsojena vsaki na 7 let težke ječe, Emanuel Hereik na 2 leti, Friderik Pekelander na 13 mesecev. Revizorija Henrik Bily in Friderik Grünwald sta bila spoznana nekrivima. Bily pa je prebil 14 mesecev v preiskovalnem zaporu, a v soboto ga je takoj izpustili na svobodo. Hereika in Pekeländerja, ki sta bila doalej na svobodi, pa so takoj pridržali v zaporu, ker sodišče sumi, da bi mogla ubežati. Razsodba je bila izrečena proti 7. uri zvečer. V koliki meri se je javnost zanimala za to kazensko afero, govori dejstvo, da se je pred sodnim poslopjem zbralo na tisoče ljudi, ki so z nerovozno nestrpnostjo pričakovali izida pravde.

Po sklepu lista.

Ogrske parlamentarne stvari.

BUDIMPEŠTA 15. Nekdanji pristaši narodne stranke Issekutz, Sziklay, Blaskovitz in Julius Szentvanyi, so prijavili, da pristopijo zopet k liberalni stranki, ker se strinjajo z včerajšnjim Tiszovim nastopanjem v obrambo ogrskega državnega prava.

Trgovina.

Borzna poročila dne 14. decembra.

Tržaška borza.

Napoleoni K 19.07—19.09 $\frac{1}{2}$, angleške lire K 23.94 do 23.98, London kratak termin K 239.50—240.05, Francija K 95.05—95.30, Italija K 95.15—95.45, italijanski bankovci K 95.20—95.50, Nemčija K 117.05—117.35, nemški bankovci K 117.05—117.35.

avstrijska ednotna renta K 100.70—101.00, ogrska krona renta K 99.20—99.50, italijanska renta K 101.80—102.10, kreditne akcije K 637.—690.—, državne železnice K 681.—683.—, Lombardi K 89.—91.—, Lloydove akcije K 775.—780.—, Srečke: Tisa K 330.—333.—, Kredit K 475 do 484, Bodenkredit 1880 K 293.—297.56, Bodenkredit 1889 K 289.—293.—, Turške K 137.—do 135.—.

Dunajska borza ob 2. uri popol.:

	predč. danes
Državni dolg v papirju	100.80
» » v srebru	100.80
Avstrijska renta v zlatu	120.65
» » v kronah 4 $\frac{1}{2}$	100.80
Avst. investicijska renta 3 $\frac{1}{2}$	93.25
Ogrska renta v zlatu 4 $\frac{1}{2}$	119.—
» » v kronah 4 $\frac{1}{2}$	99.20
» » renta 3 $\frac{1}{2}$	91.45
Akcije nacionalne banke	1620.—
Kreditne akcije	688.50
London, 10 Lstr.	239.57 $\frac{1}{2}$
100 državnih mark	117.15
20 mark	23.45
20 frankov	19.07
100 ital. lir	95.30
Cesarski cekini	11.32

Parizka in londonska borza.

Pariz. (Sklep.) 3 $\frac{1}{2}$ francoska renta 98.57, 5 $\frac{1}{2}$ italijanska renta 104.25, španski exterior 89.15, akcije otomanske banke 604.

Pariz. (Sklep.) Avstrijske državne železnice —, Lombardi 95.50, unificirana turška renta 89.45, menjice na London 251.80, avstrijska zlata renta 102.60, ogrska 4 $\frac{1}{2}$ zlata renta 102.85, Länderbank —, turške srečke 132.25, parizka banka 113.1, italijanske meridionalne akcije 705.—, akcije Rio Tinto 125.8. Mirna.

London. (Sklep.) Konsolidiran dolg 89 $\frac{1}{2}$, Lombardi 3 $\frac{1}{2}$, srebro 25 $\frac{1}{2}$, španska renta 88 $\frac{1}{2}$, italijanska renta 103 $\frac{1}{2}$, tržni diskont 3 $\frac{1}{2}$, menjice na Dunaju —, dohodki banke 8000, izplačila banke —. Trdna.

Tržna poročila 14. decembra.

Budimpešta. Pšenica za april K 7.69 do 7.70, za oktober od 7.58 do 7.59. Rž za april K 6.55 do 6.56, za maj — do —. Oves za april K 5.47 do 5.48, za maj k — do —. Koruza za maj K 5.15 do 5.16.

Pšenica: ponudbe srednje —; povpraševanje: bolje, mirno; prodaja 30.000 met. st. slabo. Druga žita mlačno. Vreme: Oblačno.

Hamburg. (Sklep. pop.) Kava Santos good average za december 33 $\frac{1}{2}$, za marec 34 $\frac{1}{2}$, za maj 35.—, za september 36.—, vzdržana; kava Rio navadna loco 31.34, navadna reelna 35.38, navadna dobra 39.42.

Havre. (Sklep.) Kava Santos good average za tek. mesec po 50 kg 41.— frk, za marec 42.— frk.

Hamburg. (Sklep.) Sladkor za december 16.90, za januar 17.15, za marec 17.55, za maj 17.80, za avgust 18.20, za oktober 18.35. Trdno (Vreme: megla).

London. Sladkor iz repe surov 8 $\frac{1}{2}$ Sh, Java 9.04 $\frac{1}{2}$ Sh. Stanovitno.

Sladkor, tuzemski. Centrifugalpile, promptno K 64.50 do 66.—, za september K — do —, dec.-avg. 64.50 do 65.75, Concassé in Melispile promptno K 69.50 do 70.—, za sept. K — do —, dec.-avg. 67.30 do 67.80.

New-York. (Otvorenje.) Kava Rio za bodoče dobave. Vzdržano; 10 st. znižanja.

Pariz. Rž za tekoči mesec 14.90, rž za januar 15.—, za januar-april 15.—, za marec-junij 15.— (mirno). — Pšenica za tekoči mesec 20.55, za januar 20.65, za januar-april 20.65, za marec-junij 20.75 (mirno). — Moka za tekoči mesec 28.15, za januar 28.15, za januar-april 28.—, za marec-junij 27.85 (mirno). — Repično olje za tekoči mesec 53.25, za januar 53.—, za januar-april 53.—, za maj-avgust 53.— (mirno). Spirit za tekoči mesec 43.—, za januar 42.75, za jan.-april 42.—, za maj-avgust 42.50 (trdno). — Sladkor surov 88 $\frac{1}{2}$ usov nov 22 $\frac{1}{2}$ —23 (mirno), bel za tekoči mesec 25.62 $\frac{1}{2}$, za januar 25.87 $\frac{1}{2}$ (trdno) za januar-april 26.25 za maj-avgust 27.12 $\frac{1}{2}$ rafiniran, 57—57 $\frac{1}{2}$. — Zmrzlina.

Trgovina se zaklanimi prašiči.

Predvčerajšnjim je bilo pripeljanih 37, včeraj pa 122. Prodalo se je radi deževnega vremena komaj polovico boljše vrste po 118.— K, le nekaj slabše vrste po 114.— K. Kupčija je bila z ozirom na južno deževno vreme jako klaverna.

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

— ulica Tesa št. 52. A. —
(v lastni hiši.)

Z A L O G A:

Piazza Rosario (šolsko poslopje).

Cene, da se ni bati nikake konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Ilustrovan cenik brezplačno in franko.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Svoji k svojim!

ZALOGA

pohištva

dobro poznane

tovarne mizarske zadrage v Gorici (Solkan)

vpisane zadrage z omejenim poroštvom

prej Anton Černigoj

Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)

št. 1. hiša Marenzi.

Največja tovarna pohištva primorske dežele,

Solidnost, zadržanost, kajti les se osuši

v to nalašč pripravljenih prostorih s tem-

peraturo 60 stopinj. — Najbolj udeben, me-

doral sestav. Konkurenčno cene.

Album pohištva brezplačno.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Dvorana za sodne dražbe v ulici Sanità št. 6.

Uradne ure (samo ob delavnikih) zjutraj od 8. ure do 12. popoldne od 2. do 6. ure, ob sobotah, od 3.—7. ure.

DRAŽBE:

V sredo, 16. decembra ob 9. uri predp.
Vijači, svedri, pohištvo, glasovir, železna blagajna, pisalni stroj.
V soboto 19. decembra ob 9. uri predp.
Pohištvo, čopiči, bicikli.

TOVARNA POHIŠTVA Rafael Italia

Velikansko skladišče in razstava
pohištva in tapetarij

TRST

ulica Malcanton št. 1.
po zelo nizkih cenah.

Ure od elektr. plaque zlata.

Kdor želi imeti natančno uro, naj si naroči zaupno pristno zensko remont. uro od 14 karat. plaque zlata, koja ura je bila na zadnji pariski razstavi odlikovana z največjim darilom. Te ure imajo neprekosljiv preciznijski tek, katerega jamčimo pismeno za 3 leta. Okrov ure obstoji iz treh odskočljivih pokrovec (savonette) je krasno opremljen, fino vdolben in graviran, modernega ozkega faconu napravljen z noviznajdeno popolnoma nespremljeno ameriško zlato kociu in vrhu tega še prevlečen potom elektr. s 14 karat. zlatom. Ta ura se ni ne razloži od pristne zlate ki velja 200 K ter so kakor zlate in edino nadomestilo zlatih ur, ker obdrže svojo vrednost. Da se te ure razširijo, smo ceno možkim in zenskim uram postavili le na K 16.—franko poštne in carine (prej so stale K 35.—). K vsaki uri doda se etvij.
Krasna moderna veržica za moške ali ženske (ob enem tudi za okoli vratu) od plaque zlata K 5.—, 8.— in 12.—.
Vsako uro, koja ne ugaja, se sprejme nazaj, tedaj nikak rizik.
Svetovna znanost naše trdke kakor tudi vsak dan dohajajoča priznana pisma in knadna naročila jamčijo za resničnost tega, kar oznanjamo. Pošiljanje se vrši po povzetju ali predplačilu dotičnega zneska. Naročbe se imajo pošiljati na sodno protok. trdko
M. FEITH, Dunaj, VII., Mariahilferstrasse 38.
Zaloga švicarske tovarne za ure „Chronos“.

24-letni mladenič, več slovenskega nemškega, italijanskega in hrvaškega jezika v govoru in pisavi, išče službe. Ponudbe na upravo „Edinosti“ pod Izobražen v trgovini.

Urar F. Pertot Trst ulica della Poste 3, vogal ul. Torre bianca Prodaja srebrne ure od 3 gld. naprej, zlate ure od 8 gld. naprej. Izbor stenskih ur, regulatorjev i. t. d. Popravlja vrstne ure po jako zmerni ceni.

INDRA TEA

Zmes najfinjšega čaja Kine, Indije in Cejlona. Pristen le v izvirnih zavetkih. Zaloga je razvidna iz lepakov.

FOTOGRAF PETER MIANI

TRST. - Corso št. 41. - TRST.

Izvršuje vsako naročbo z največjo točnostjo in dovršeno umetnostjo platinotipijo, slike na bliščeč papir, skupine, konje in opravo, arhitekture, notranje stvari, ponarejenja.

Sprejema tudi naročbe na povečanja v vsaki velikosti od 12 K naprej.

5 komadov „Secesio“	K 3.—
3 „Visit“	K 3.—
6 „Visit“	K 4.—
6 „Visit“ s poskušnjo	K 5.—
3 Kabinet	K 6.—
3 „Visit“ s poskušnjo	K 7.—
6 „Visit“	K 9.—
6 „Visit“ s poskušnjo	K 10.—

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI

Polnovplačani akcijski kapital
K 1.000.000

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obveznic, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Frome izdaja k vsakemu šrebanju.

Špitalske ulice šte. 2.

Zamenjava in eskomptuje
izrebane vrednostne papirje in vnučuje zapale kupone.

Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavecije.

Eskompt in inkasso menic. Bor na naročila.

Zlatar DRAGOTIN VEKJET

(C. Vecchiet).

TRST. — Corso št. 47. — TRST.

Priporoča svojo na novo stvorjeno prodajalnico zlatanine, srebrnine in žepnih ur. — Sprejema vsakovrstne poprave zlatih in srebrnih predmetov ter žepnih ur. Kupuje staro zlato in srebro. Cene zmerne.

Hlače od bombaža za delavce. — Blago za obleke po meri.

Velika množina hlače od močnega sukna od gld. 2,50 do 2.—.

Velikanski izbor obleke za moške in otroke, površnje sukne, itd. Loden.

TRST. - Ulica delle Poste št. 1. - TRST.

ALTERNATIVO

Nova trgovina z izgotovljenimi oblekami.

Kašelj - Katari

Dobroznane katramnate paštilije Ravasini, koje se izdelujejo z izvlečkom kemično čistega norveškega katrama, imajo same na sebi že medicinalno moč, dobro zdravijo vsakovrsten kašelj, vse bolezni dihalnega organa ter zlasti odpravijo katare, bronhijalne, želodčne in črevesne zasliženja.

Ena škatljica z navodilom 80 stot. Zahtevati je le paštilije z vžiganim imenom „Ravasini“ ter zavrčati vsakovrstna ponarejanja. Po pošti pošilja proti povzetju najmanj 3 škatljice.

Glavna zaloga: Lekana Ravasini v Trstu.

Vdobivaju se v TRSTU v lekarnah: Antoniazio Škedenj, Biasoletto Ponterosso, Gueiner ulica Giulia, Jeroniti ul. Caserma, de Leitenburg pri javnem vrtu Leitenburg trg S. Giovanni, Picciolo Barr. vecchia, Serravallo ul. Pesce, Sattina Corso, Vidali & Vardabasso pri sv. Antonu nov.; v GORICI: Cristofaletti in Pontoni; na REKI: Prodani in Schindler, in v glavnih lekarnah v Avstro-Ogerskej.

Singerjevi šivalni stroji

za družinsko porabo so

najboljša božična darila

Jednostavna manipulacija!

Velike trpežnosti!

Nedosežne delo zmognosti!

Brezplačni podučevalni tečaj tu za umetno vezanje.

Singer & C. o deln. družba šivalnih strojev

TRST, Corso, Palača Salem.

Automatični muzikalični orkestroni

nadomeščajo popolen orkester ter so zelo pripravi za restavracije in druge javne shajališča.

Te orkestrone izdeluje jedna najboljših tovarn.

koje zastopnik v TRSTU je

HENRIK FONDA, ul. Solitario 16.

Plačuje se takoj ali pa na obroke.

Anton Sancin pok. Frana

TRST. — Ulica Barriera vecchia št. 11. — TRST.

Velik dohod fuštanja veleur v najnovejših risanjih.

Zaloga perila in imbotiranih pogrinjal, zimskih srajc, srajc od fuštanja ter belih v velikem izboru kakor tudi ovratnikov in kravat. Vezanine in moderci. Snovi od same volne za obleke za ženske. Blago za delavske hlače in izdelki za delavce.

Jako znižane cene.

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 2 stot. za besedo; za večkratno insercijo pa se cena primerno zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 20 K. ter se plačujejo v četrtletnih anticipatnih obrokih. Najmanjša objava 60 stot.

V Trstu.

Zaloga likerjev v sodih in buteljkah.

Perhauc Jakob ulica delle Acque 12
Zaloga vsakovrstnih vin in butelj. Postrežba točna, cene zmerne.

Kavarne.

Anton Šorli priporoča svojo kavarno „Commercio“ kjer je shajališče Slovencev. Na razpolago so vsi slovanski in mnogi drugi časniki.

M. SALARINI

v ulici Ponte della Fabbra št. 2.

(Vogal ul. Torrente.)

Zaloga izgotovljenih oblek za gospode, dečke in otroke. Veliki izbor snovij za obleke, ki se po meri izgotovijo v lastni krojašnici.

Bogat izbor površnikov, sukenj, havelokov po jako nizkih cenah.

PODRUŽNICA:

ALLA CITTA DI LONDRA

ul. Poste nuove št. 5. (vogal ul. Torre bianca)

JAKOB BAMBIČ

- trgovec z jedilnim blagom -
Via Giulia št. 7.

Priporoča svojo zalogo jestvin, kolo-nijalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinejega. Najfineje testenine po jako nizkih cenah ter moke, žita, ovso in otrobi. Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobna po jako nizki ceni.

Zaradi odhoda iz Trsta se prodaja

po jako nizki ceni dve slovenski krēmi ter zaloga dalmatinskega vina.

Pojasnila daje Anton Šorli Trgovinska kavarina v Trstu.

Pavel Gastwirth

Trst, ulica Madonnina 3.

Zaloga pohištva, popolnih sob.

Dunaj—Trst.

Železno pohištvo, zrcala iz Belgije. — Podobe v izboru in tapetarija. — Ure, šivalni stroji za dom in obrt po najugodnejših cenah.

Alozij Svagel

TRST - Ul. Farneto 8. - TRST

priporoča svojo zalogo jestvin, kolo-nijalij, vsakovrstnega olja, najfineje-testenine po jako nizkih cenah, na-dajle moko, žito, kavo, sladkon.

Razpošilja blago tudi na deželo bodisi na drobno ali debelo.

Cenike na zahtevo franko.

Anton Skerl

mehanic

Piazza delle Legna 10. (hiša Caccia).

Gramofoni, fonografi, plošče in cilindri za godbo v velikem izboru.

Internacionalna godba in petje.

Vse po cenah, da se ni bati konkurence.

Specijaliteta:

Priprave za točenje piva.

NB. V olajšanje nakupovanja se prodajajo vsi predmeti tudi na mesečne obroke.

Promet s čeki in nakaznicami.